

Elektrospotřebiče tehdy a dnes: od luxusu k běžné součásti domácnosti

8.12.2025 - | HP TRONIC Zlín

Výročí sametové revoluce je příležitostí ohlédnout se za tím, jak se změnila nejen naše společnost, ale i technika používaná v domácnostech. Jak vypadala před rokem 1989? Elektronika bývala symbolem technologického pokroku, ale také luxusu, který vyžadoval pečlivé plánování rodinného rozpočtu. Barevná televize, kotoučový magnetofon nebo pračka představovaly nedostatkové zboží, na které se často čekalo dlouhé měsíce. Dnes je technika dostupnější, energeticky úspornější a nabízí funkce, o kterých se dříve ani nesnilo. Retro ohlédnutí ukazuje, jak výrazně se proměnil technologický i společenský kontext domácích spotřebičů.

Televize a rádia - od robustních trubic po chytré obrazovky

Televize s CRT obrazovkou byly těžké, robustní a drahé. Proto se v domácnostech vyskytovaly výjimečně, podobně jako radiomagnetofony Tesla, Philips nebo Unitra. Zatímco walkmany a kazetové přehrávače umožňovaly poslech hudby kdekoli, gramofony Tesla NC 440 či 450 byly symbolem domácího rituálu: výběr desky, opatrné položení raménka i následné soustředěné poslouchání.

V současnosti lidé hudbu streamují okamžitě, bez fyzického kontaktu s médiem. Gramofony se však vracejí jako designový prvek. Moderní přístroje propojují analogový zážitek se současnou technologií – od Bluetooth až po možnost digitalizace starých nahrávek. *„Zákazníci mají mnohem širší výběr než kdykoli předtím, ale zároveň znovu objevují kouzlo retro techniky. Nejde jen o vzhled – lidé hledají zážitek, rituál a vztah k věcem, které je provázely v dětství nebo u prarodičů,”* říká **Petra Psotková, tisková mluvčí DATART.**

Videorekordéry a kamery - od VHS po 4K ve vašem telefonu

Natočit doma rodinné video znamenalo spoléhat na VHS nebo Betamax – objemné kazety, mechanickou manipulaci a kvalitu, která se zhoršovala každým přehráním. Mnohé kamery se dovážely ze zahraničí a pro většinu domácností byly obtížně dostupné.

Dnes už i chytrý telefon dokáže během několika minut natočit video, upravit ho a okamžitě sdílet online. To, co dříve vyžadovalo kufřík techniky a notnou dávku trpělivosti, se stalo samozřejmou součástí každodenního života. *„Nejvýrazněji je technologický pokrok vidět právě u mobilních telefonů. Zatímco v 90. letech byly obrovské mobily vzácností a nákladnou investicí, dnes má chytrý telefon téměř každý – a používá ho jako univerzální nástroj moderního světa,”* dodává **Psotková.**

Kuchyňské přístroje a osobní elektronika - návrat retro i tlak na inovace

Kuchyňské roboty a mixéry ETA patřily v 80. letech k nejmodernějším pomocníkům v řadě domácností. Značka na tuto tradici úspěšně navázala a také dnes nabízí moderní a spolehlivé kuchyňské roboty ETA Gratus, které spojují výkon, eleganci a tradici české kvality. Aktuálně se vracejí i v retro designu, ale se zcela novými možnostmi. *„Podobný trend sledujeme u gramofonů, instantních fotoaparátů nebo kazetových přehrávačů. Nostalgie se propojuje s technologií a vytváří estetiku, která má své místo i v digitálním světě,”* doplňuje **Psotková.**

Domácí spotřebiče: Luxus, který se stal samozřejmostí

Před čtyřiceti lety byla koupě pračky nebo televize významnou událostí. Rozhodnutí vyžadovalo pečlivé zvážení, protože šlo o značný finanční výdaj. Například cena televize byla téměř třináásobná oproti průměrné mzdě. Ikonami tehdejších domácností byly vysavače ETA, ledničky Calex nebo pračky Tatramat. Ještě v 60. letech lidé často prali ve společných prádelnách a první bubnové pračky se do domácností dostávaly postupně. Informace o produktech byly převážně založené na osobních doporučeních a zkušenostech, nabídka byla omezená a možnost srovnávání téměř neexistovala. Dnes je situace odlišná. Zákazníci mají k dispozici podrobné popisy výrobků, uživatelské recenze i odborné poradenství přímo na prodejnách. Sortiment zahrnuje široké spektrum zařízení a kategorií, což umožňuje skutečnou volnost při výběru.

Dříve se starší spotřebiče vyznačovaly robustní konstrukcí a jednoduchým mechanickým řešením. Byly odolnější a měly delší životnost, což podporovala i tehdejší kultura oprav a snaha co nejdéle zachovat jejich užitnou hodnotu. Bylo běžné poškozené spotřebiče opravovat, zatímco dnes zákazníci často dávají přednost koupi nového a mnohdy inovativnějšího modelu. Tento trend souvisí s rostoucí životní úrovní a rychlým technologickým pokrokem, zejména v oblasti chytrých a energeticky úsporných zařízení. Současně se však stále více prosazuje také udržitelnost. Díky osvětě, legislativě a ekologickým trendům lidé začínají více zvažovat možnost oprav a recyklace.

Směr budoucího vývoje?

Proměna domácí elektroniky odráží širší vývoj české společnosti: to, co bylo před rokem 1989 vzácným zbožím, je dnes běžnou součástí každodenního života. Přesto se některé principy minulosti – opravitelnost, dlouhá životnost a jednoduchý design – opět dostávají do popředí, stávají se inspirací pro moderní výrobu a podporují myšlenku udržitelného přístupu ke spotřebě.

Výročí 17. listopadu tak připomíná nejen historické události, ale i proměnu kvality života a každodenního komfortu českých domácností.

<https://www.datart.cz/novinky/tiskove-zpravy/elektrospotrebice-tehdy-a-dnes-od-luxusu-k-bezne-soucasti-domacnosti>